

*Regelen betreffende het ter beschikking stellen
van arbeidskrachten*

(Wet op het ter beschikking stellen van arbeidskrachten)

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 18 februari 1965.)

Nr. 5

Algemeen

Het verheugt de ondergetekende dat vele leden kunnen instemmen met de opzet van de voorgestelde wettelijke regeling, waarmede beoogd wordt de onmaatschappelijke vormen van het ter beschikking stellen van arbeidskrachten zo doelmatig mogelijk te bestrijden. De voorgestelde wettelijke regeling biedt naar zijn oordeel inderdaad de mogelijkheid om ten deze een slagvaardig en tevens soepel beleid te voeren.

De ondergetekende is erkentelijk voor de door de hier aan het woord zijnde leden betuigde instemming met de voorgestelde regeling. Ook hij hecht, mede met het oog op de rechtsbescherming, veel waarde aan het voorschrift, dat in geval van weigering van de vergunning de redenen van de weigering in de beschikking moeten worden vermeld.

In antwoord op de vraag van sommige leden of de ondergetekende het bij nader inzien wellicht wenselijk acht beroep op de Minister zelf mogelijk te maken ten aanzien van afwijzende beschikkingen of vergunningen, waaraan voorschriften zijn verbonden, moge de ondergetekende erop wijzen, dat de beschikkingen houdende een beslissing op een aanvraag om vergunning, namens de Minister worden verleend. Dit betekent, dat de Minister voor de hier bedoelde beslissingen de verantwoordelijkheid draagt. Hieruit volgt weer, dat een beroep op de Minister in casu zou betekenen een beroep op dezelfde autoriteit, die in eerste instantie de beslissing heeft genomen. De ondergetekende acht de rechtsbescherming afdoende gegarandeerd waar, zoals door vele leden reeds tevoren is opgemerkt, tegen de beslissingen, als voren bedoeld, krachtens de Wet beroep administratieve beschikkingen, beroep op de Kroon openstaat.

De hier aan het woord zijnde leden hebben voorts de vraag gesteld waarom de ondergetekende, ofschoon door het bedrijfsleven zelf maatregelen ter beteugeling van het euvel der malafide uitleenbedrijven getroffen zijn, niettemin heeft gekozen voor een regeling, welke verder gaat dan het door een minderheid in de S.E.R. voorgestelde stelsel. In antwoord hierop moge worden medegedeeld, dat de door het bedrijfsleven zelf getroffen maatregelen in het algemeen niet voldoende praktisch resultaat hebben opgeleverd, getuige de uitwassen, welke desondanks nog bestaan en waarop ook de ondergetekende in zijn memorie van toelichting heeft gewezen. Voorts is de ondergetekende ervan overtuigd, dat de bescherming van de tweeërlei belangen — nl. goede verhoudingen op de arbeidsmarkt en de positie van de betrokken arbeidskrachten — welke hij in die memorie heeft aangegeven, niet voldoende tot haar recht komt indien het door de minderheid van de S.E.R. aangehangen stelsel zou zijn overgenomen. In dit verband wil de ondergetekende er nog op wijzen, dat de door een minderheid in de S.E.R. aanbevolen wettelijke maatregelen zich alleen richten tegen degene, die van de diensten van de ter beschikking gestelde arbeiders gebruik maakt (de „inlener”). Aan deze wordt, in dat stelsel, een meldingsplicht met strafsancie opgelegd. Evenals de meerderheid van de S.E.R. betwijfelt ook de ondergetekende of deze meldingsplicht voldoende garantie biedt voor een doeltreffende bestrijding van de kwalijke uitwassen welke met het uitlenen van arbeiders gepaard kunnen

gaan. Naar zijn oordeel kan, wil deze bestrijding inderdaad effectief zijn, de mogelijkheid om ook tegen de „uitleener” op te treden niet worden gemist; de bevoegdheid hiertoe dient zelfs primair te worden gesteld.

In antwoord op de vraag van de hier aan het woord zijnde leden — waarbij zich vele andere leden hebben aangesloten — waarom het hoofd van de Loontechnische Dienst wordt aangewezen om vergunningen af te geven, moge de ondergetekende opmerken, dat de Loontechnische Dienst — naast de Algemene inspectiedienst, wat de landbouw betreft — de enige dienst is, die zich intensief met het toezicht op de richtige naleving van rechtens geldende lonen en andere arbeidsvoorwaarden, alsmede met de opsporing van loondelicten, ingevolge wettelijke opdracht, bezighoudt. Hierdoor heeft deze dienst, meer dan de Arbeidsinspectie of de gewestelijke arbeidsbureaus, met uitleenbedrijven in het algemeen te maken terwijl de meeste personen of instellingen, die arbeidskrachten uitleenen of uitgeleend hebben, aan deze dienst bekend zijn, voor zover dit, in verband met de vele wisselingen, mogelijk is. Het ligt dus voor de hand, dat de ondergetekende aan deze dienst de opdracht geeft, aanvragen om een vergunning te onderzoeken en vervolgens namens hem — en zondig in overleg met hem — de beslissing omtrent het verlenen van de vergunningen te nemen.

De ondergetekende gelooft niet dat hier van vermenging van bevoegdheden sprake is. Immers, de L.T.D. oefent, met betrekking tot het verlenen van vergunningen, geenszins zelfstandig een beleidsfunctie uit, aangezien deze dienst hier slechts optreedt voor en namens de ondergetekende, die zelf het te voeren vergunningsbeleid bepaalt.

Overigens zij hier vermeld, dat, zelfs indien hier van een vermenging van functies, zoals door de hier aan het woord zijnde leden bedoeld, sprake zou zijn, dit geen novum in ons Nederlandse rechtsbestel zou betekenen. Ook de andere in het verslag genoemde instanties, te weten de gewestelijke arbeidsbureaus en de arbeidsinspectie hebben, naast de bevoegdheid tot het verlenen van ontslag — onderscheidenlijk overwerkvergunningen, opsporingsbevoegdheid ten aanzien van overtredingen van het ontslagverbod (artikel 6 B.B.A. 1945) en van arbeidstijdbeperkingen (Arbeidswet 1919). Deze tweeledige taak heeft nimmer tot moeilijkheden aanleiding gegeven.

Naar aanleiding van de suggestie de beslissing omtrent het verlenen van vergunningen toe te vertrouwen aan de Stichting van de Arbeid moge de ondergetekende opmerken, dat — daargelaten of de Stichting van de Arbeid bereid zou zijn om een dergelijke opdracht te aanvaarden — het de ondergetekende gewenst voorkomt dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de wet op het belangrijke punt van het vergunningsbeleid bij de minister blijft berusten.

Ter voldoening aan de vraag van sommige leden om inlichtingen omtrent het totale aantal thans werkzame uitleenbureaus en de inrichting en werkwijze daarvan, moge de ondergetekende mededelen, dat naar de gegevens waarover de Loontechnische Dienst beschikt, het aantal uitleenbedrijven rond 350 bedraagt; daarbij zijn circa 9000 werknemers betrokken. In deze cijfers zijn niet begrepen de uitzendbureaus voor typistes en de daarbij betrokken arbeidskrachten, waaromtrent de ondergetekende geen betrouwbare gegevens ter beschikking staan.

Vele, weer andere leden geven te kennen het te betreuren, dat een wetsontwerp als het onderhavige eerst drie jaren na de totstandkoming van het S.E.R.-advies over de uitlening van arbeidskrachten is ingediend. Terecht suggeren zij, dat de ondergetekende de praktische resultaten van de reeds getroffen maatregelen op dit gebied heeft willen afwachten, alvorens aan de Staten-Generaal voorstellen voor een wettelijke regeling voor te leggen.

Omtrent de praktijk van de regelingen op het terrein van de sociale verzekering kan de ondergetekende, buiten hetgeen hij hieromtrent in de memorie van toelichting releveerde, nog het volgende mededelen. Tegen de beslissing van de Sociale Verzekeringsraad om alle uitleen- en ronselbedrijven, ongeacht de bedrijfstak of -takken, waarin

deze bedrijven werkzaam zijn, bij één bedrijfsvereniging, nl. de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging, onder te brengen, heeft deze bedrijfsvereniging aanvankelijk wel bezwaren doen horen. Met name gaf de bedrijfsvereniging te kennen, dat zij het niet redelijk zou achten indien zij ook het wanbetalingsrisico van de van andere bedrijfsverenigingen afkomstige werkgevers onbepaald zelf zou moeten dragen. Ter tegemoetkoming aan dit gerechtvaardigde bezwaar van de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging heeft het bestuur van de Federatie van Bedrijfsverenigingen op verzoek van de Sociale Verzekeringsraad een garantieregeling ontworpen, volgens welke alle bedrijfsverenigingen zullen bijdragen in eventuele tekorten, die de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging bij de uitvoering van de Ziektewet voor de groep uitleenbedrijven als gevolg van wanbetaling zou lijden.

De Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging heeft op deze garantieregeling echter geen beroep behoeven te doen. Het is thans zelfs zo, dat in de toekomst belangrijke tekorten eerst zouden kunnen ontstaan, indien in enig jaar de uitleenbedrijven of een groot aantal daarvan zouden verdwijnen en de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging alsdan met een groot aantal niet meer te incasseren vorderingen zou blijven zitten. Het bestuur van de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging heeft besloten hiervoor een extra reserve te vormen, hetgeen mogelijk was door de voorzichtige premiepolitiek, welke de genoemde bedrijfsvereniging op dit punt heeft gevoerd.

De garantieregeling, welke laatstelijk liep tot 31 december 1964, zou naar het oordeel van de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging reeds in 1963 een einde hebben kunnen nemen, indien de andere bedrijfsverenigingen bereid zouden zijn ook in de toekomst gezamenlijk een tekort op te brengen ingeval, niettegenstaande de getroffen voorzieningen, de reserve van de risicogroep uitleenbedrijven ontoereikend zou blijken. De Federatie van Bedrijfsverenigingen gaf er echter de voorkeur aan de bestaande garantieregeling nog eens met 2 jaar te verlengen.

Zoals uit het voorgaande blijkt hebben de maatregelen op het terrein van de sociale verzekering goeddeels wel tot het beoogde resultaat geleid.

Wat de door het College van Rijksbemiddelaars vastgestelde regelingen betreft, hoewel deze ongetwijfeld in de goede richting hebben gewerkt moet toch, nu voldoende praktijk ermede is opgedaan, worden geconstateerd, dat zij, ter bestrijding van het gehele complex van uitwassen en misstanden, te kort schieten en dat „zwaardere” maatregelen zoals die, in het thans aanhangige wetsontwerp vervat, gewenst zijn.

De ondergetekende is het in zoverre met de hier aan het woord zijnde leden eens; dat, hoewel het ter beschikking stellen van arbeidskrachten niet afkeurenswaardig behoeft te zijn, bepaalde vormen ervan en de in sommige gevallen aan het uitleenen verbonden uitwassen, een aantasting van de menselijke waardigheid kunnen opleveren, terwijl zich ook anderszins strijd met de belangen van de werknemers kan voordoen.

Dat de ondergetekende in de voorgestelde wettelijke regeling niet is uitgegaan van een generiek verbod op het ter beschikking stellen van arbeidskrachten is hieraan toe te schrijven, dat niet in alle gevallen van uitlening van arbeidskrachten aan maatregelen, als in het ontwerp voorzien, behoefte zal bestaan. Denkbaar is bijvoorbeeld dat in bepaalde omstandigheden slechts voor één of meer bedrijfstakken zodanige maatregelen nodig zullen zijn.

In antwoord op de vraag van de hier aan het woord zijnde leden of de vraag-en-aanbodverhoudingen op de arbeidsmarkt, gegeven de doelstelling van een zo hoog mogelijke graad van werkgelegenheid, wel zo sterk variabel zijn dat een regulering van de uitlening van arbeidskrachten nu eens voor lange tijd zal kunnen worden gemist, dan weer betrekkelijk korte tijd noodzakelijk zal zijn, moge de ondergetekende opmerken, dat een dergelijke variabiliteit, vooral plaatselijk gezien, zich inderdaad kan voordoen. In dit verband kan gedacht worden aan de bouwnijverheid; in een bepaalde streek kan voor deze bedrijfstak vrij plotseling grote vraag naar werknemers ontstaan. Dit zal tot gevolg hebben, dat de uitleeners

ernaar zullen streven hierheen werknemers te dirigeren, daartoe deze mensen wellicht weghalend uit streken, waar zij slecht gemist kunnen worden. In een dergelijk geval kan dan, indien het onderhavige wetsontwerp wet wordt, worden ingegrepen.

De ondergetekende deelt niet het door de hier aan het woord zijnde leden aangevoerde praktische bezwaar tegen de voorgestelde regeling, nl. dat de opzet daarvan het gevaar in zich sluit van te late reactie op een toeneming van het verschijnsel van de uitlening van arbeidskrachten. Immers, door middel van de Loontechnische Dienst, die door zijn taak van controle op de rechtens geldende lonen en andere arbeidsvoorwaarden, steeds „up to date” op de hoogte is van de stand van zaken met betrekking tot het uitlenen van arbeidskrachten, is de ondergetekende in staat voortdurend de vinger aan de pols te houden. In dit verband moge hij ook nog verwijzen naar zijn schrijven aan de Tweede Kamer van 8 november 1963, waarin een beknopt overzicht is gegeven van het verloop van de loononderhandelingen welke in de laatste maanden van 1963 zijn gevoerd inzake de verbetering van lonen en andere arbeidsvoorwaarden in 1964. Hier wordt op blz. 2 linkerkolom, eerste alinea, vermeld, dat uit de resultaten van de onderzoeken van de Looncontroledienst — welke dienst inmiddels is geïncorporeerd in de Loontechnische Dienst — naar de naleving van de rechtens geldende lonen kan worden afgeleid, dat verreweg het grootste gedeelte van de door bemiddeling van koppelbazen te werk gestelde arbeiders werkzaam is in de metaalindustrie, terwijl ook de chemische industrie, de bouwnijverheid en het mijnbedrijf gebruik maakten van aanbiedingen van koppelbazen. Deze mededeling is ook op de huidige situatie van toepassing. De hier geconstateerde betrekkelijk beperkte spreiding vergemakkelijkt het volgen van de ontwikkeling op het gebied van het ter beschikking stellen van arbeidskrachten en het constateren van aard en omvang van moeilijkheden welke zich kunnen voordoen.

Mede hierdoor zal het, naar de ondergetekende meent, mogelijk zijn zich eventueel voordoende moeilijkheden reeds in een vroeg stadium te onderkennen. Waar alsdan voor het bevorderen van de, voor optreden vereiste, algemene maatregel van bestuur slechts betrekkelijk korte tijd gemoed behoef te zijn, koestert de ondergetekende geen vrees, dat hier achter de feiten aan zal worden gelopen.

Naar aanleiding van het verzoek om nadere inlichtingen van deze en andere leden met betrekking tot het tijdelijke karakter van de in artikel 2, eerste lid, van het wetsontwerp voorziene maatregelen, moge het volgende dienen. De ondergetekende is van oordeel, enerzijds dat slechts tot het opleggen van een vergunnings- of aanmeldingsplicht mag worden overgegaan, wanneer bepaalde omstandigheden daartoe nopen, doch anderzijds dat bedoelde verplichtingen dienen te worden opgeheven, zodra die omstandigheden niet meer gelden. Met name dient, wat dit laatste betreft, voorkomen te worden dat een vergunnings- en/of meldingsplicht zal blijven gelden, wanneer deze niet meer strikt noodzakelijk is. Hij is van mening, dat dit het beste kan worden bereikt door de maatregelen aan een betrekkelijk korte tijdsduur te binden. Een voordeel van deze opzet is, dat hij jaarlijks als het ware vernieuwd wordt de situatie met betrekking tot het ter beschikking stellen van arbeidskrachten onder de ogen te zien. Hierdoor is uitgesloten dat een voor de betrokkenen ingrijpende maatregel blijft „doorlopen” terwijl die maatregel gevoeglijk gemist zou kunnen worden.

Ten slotte verwacht hij van het tijdelijke karakter van een maatregel een heilzame werking in die zin, dat degenen te wier aanzien de maatregel geldt, ernaar zullen streven hun gedragingen zo aan te passen dat, na verloop van de geldigheidsstermijn, verlenging niet meer nodig zal zijn.

De ondergetekende is voornemens de Stichting van de Arbeid te horen, alvorens tot een verlenging van een maatregel wordt overgegaan.

Dat voor het begrip „uitlening” een van vorige regelingen enigszins afwijkende omschrijving is gekozen, is niet toe te

schrijven aan bezwaren, welke zich in de praktijk zouden hebben voorgedaan met betrekking tot de in de bindende loonregeling gebezigde omschrijvingen. Er is slechts naar gestreefd te komen tot een zo duidelijk mogelijke definitie, welke de beoogde rechtsfiguur zo goed mogelijk typeert. De woorden „ter beschikking stellen”, doelen op het bestaan van twee rechtsverhoudingen t.w.:

1. een rechtsverhouding tussen de „uitlener” en de arbeidskracht;

2. een rechtsverhouding tussen de „uitlener” en de „inlener”.

Bij deze constructie is er, naast de twee genoemde rechtsverhoudingen, voor een derde rechtsbetrekking, nl. tussen arbeidskracht en „inlener”, naar het de ondergetekende wil voorkomen, nauwelijks plaats. Niettemin is duidelijkheidshalve de afwezigheid van een overeenkomst tussen arbeidskracht en „inlener” uitdrukkelijk in de definitie opgenomen. Voorts brengt de definitie nog een drietal beperkingen aan, te weten: 1. „tegen vergoeding”, 2. „in een onderneming” en 3. „gebruikelijke arbeid”.

De onder 2 genoemde beperking komt ook voor in de door de S.E.R. en in de bindende loonregeling gegeven omschrijvingen. Op de wenselijkheid een beperking als onder 3 aangegeven te kunnen introduceren werd in het S.E.R.-advies gewezen. Nieuw is de onder 1 vermelde beperking. De ondergetekende acht het nl. redelijk dat het ter beschikking stellen van arbeidskrachten waarvoor zelfs geen vergoeding van kosten is bedongen — een figuur overigens die wel niet op grote schaal zal worden toegepast — buiten de werkingssfeer van de wet wordt gelaten.

Zoals uit het vorenstaande reeds is gebleken kan de ondergetekende zich een constructie waarbij naast rechtsbetrekkingen tussen „uitlener” en arbeidskracht en tussen „uitlener” en „inlener” nog een overeenkomst zou bestaan tussen arbeidskracht en „inlener” nauwelijks voorstellen. Dat men met een constructie, als bedoeld door de te dezer plaatse in het voorlopig verslag aan het woord zijnde leden, bij de rechter succes zou hebben, trekt de ondergetekende in twijfel. Niettemin behoeft het naar zijn mening geen bezwaar te ontmoeten, met de mogelijkheid, dat een zodanige constructie zou worden gekozen om de wet te ontduiken, rekening te houden. Daarom zijn bij nota van wijziging de woorden „anders dan krachtens een met deze gesloten overeenkomst” in de definitie vervangen door „anders dan krachtens een met deze gesloten arbeidsovereenkomst”.

In antwoord op de vraag van dezelfde leden waarom in het wetsontwerp geen algemene wettelijke meldingsplicht voor de inlener is opgenomen, aangezien hierdoor een beeld van de ontwikkeling van het verschijnsel zou kunnen worden verkregen wil de ondergetekende erop wijzen, dat de Minister door de Loontechnische Dienst van de situatie met betrekking tot het ter beschikking stellen van arbeidskrachten volledig op de hoogte wordt gehouden. Overigens zij hierbij aangetekend, dat het wetsontwerp de *mogelijkheid* van invoering van een *algemene* meldingsplicht niet uitsluit.

Wat de meldingsplicht voor de inlener betreft wil de ondergetekende volledigheidshalve nog onder de aandacht brengen dat — afgescheiden van de in de door het College van Rijksbemiddelaars vastgestelde bindende loonregeling voor uitleenbedrijven opgenomen meldingsplicht — het bepaalde in artikel 16a van de Coördinatiewet Sociale Verzekering een belangrijke stimulans voor de inlener vormt om tot de daar bedoelde aanmelding over te gaan.

In antwoord op de door deze zelfde leden gestelde vraag naar de verhouding tussen de krachtens het wetsontwerp mogelijk op te leggen meldingsplicht en de reeds bestaande meldingsplicht op grond van de door het College van Rijksbemiddelaars vastgestelde bindende loonregeling van 31 oktober 1963, moge de ondergetekende mededelen dat hij zich voorstelt om, wanneer het onderhavige ontwerp wet wordt, het college te verzoeken intrekking van de regeling op dit punt te overwegen.

Op de vraag van deze leden, in de eerste plaats om inzicht te geven in de wijze, waarop de ondergetekende de in het wetsontwerp genoemde bevoegdheden zal hanteren en in de tweede plaats aan welke bedrijfstakken de ondergetekende denkt bij het bevorderen van algemene maatregelen van bestuur, moge de ondergetekende erop wijzen, dat de aard van de bij dit wetsontwerp geregelde materie, alsmede de opzet van het ontwerp meebrengt, dat ten aanzien van het te voeren beleid moeilijk van te voren vaststaande, tot in details uitgewerkte gedragslijnen kunnen worden aangegeven. Hij kan slechts, verwijzende naar hetgeen hiervoren reeds werd opgemerkt, in algemene zin verklaren, dat hij de situatie met betrekking tot het uitlenen van arbeidskrachten nauwkeurig zal volgen en, zodra zich verschijnselen voordoen welke erop wijzen, dat zich, lokaal of meer gespreid, in één of meer bedrijfstakken misstanden of uitwassen voordoen of dreigen voor te doen, terstond de nodige maatregelen zal voorbereiden ten einde bijtijds over de vereiste bevoegdheden te beschikken.

Uiteraard kan niet met enige zekerheid van tevoren worden gezegd, ten aanzien van welke bedrijfstakken vorenbedoelde maatregelen nodig zouden kunnen blijken te zijn. Slechts kan worden gesteld, zoals hiervoren ook reeds werd vermeld, dat het verschijnsel van het uitlenen van arbeidskrachten zich hoofdzakelijk in de metaalindustrie voordoet, waarmede geenszins gezegd wil zijn, dat deze bedrijfstak nu ook zonder meer reeds aanstonds in aanmerking zou moeten komen voor het nemen van maatregelen.

Het bewijs van de gronden die tot weigering van een vergunning kunnen leiden zal met name gevonden moeten worden in de feitelijke omstandigheden, die zich in de „uitleen“-praktijk van de betrokkenen voordoen of voorgedaan hebben. Ongetwijfeld zal het ontbreken van een boekhouding, die voldoende controle mogelijk maakt, of het niet hebben afgedragen van de premies voor sociale verzekeringswetten, bij de beoordeling van het verzoek om een vergunning een rol kunnen spelen. Het zou naar de mening van de ondergetekende echter te ver gaan een en ander aan te merken als op zich zelf staande gronden, die onder alle omstandigheden zonder meer tot weigering van een vergunning moeten leiden. Het onderhavige wetsontwerp beoogt het (verder) optreden als uitlener onmogelijk te maken in gevallen, waarin op redelijke gronden valt te vrezen, dat zodanig optreden aan de in deze wet genoemde belangen afbreuk zou doen. Voor bedoelde vrees behoeft echter niet in elk geval, waarin een der twee hoger vermelde gedragingen zich hebben voorgedaan, aanleiding aanwezig te zijn.

Naar aanleiding van de vraag van de aan het woord zijnde alsmede van verschillende andere leden, waarom het wets-

ontwerp alleen voorziet in de strafbaarstelling van de uitlener, wil de ondergetekende erop wijzen, dat ingevolge artikel 2, eerste lid, sub *b*, jo. artikel 11 van het ontwerp, ook de inlener, die niet aan een hem opgelegde meldingsplicht voldoet, strafbaar wordt gesteld. De ondergetekende verwacht dat deze door straf gesanctioneerde meldingsplicht een belangrijk hulpmiddel zal blijken te zijn om te voorkomen, dat de uitlener „ongrijpbaar“ zal zijn.

In een situatie, waarin geen uitlener aanwezig is, voorziet het wetsontwerp — hetwelk op het ter beschikking stellen van arbeidskrachten betrekking heeft — uiteraard niet. Is er geen sprake van het ter beschikking stellen van arbeidskrachten, dan is het wetsontwerp ook niet van toepassing. De ondergetekende acht dit geen bezwaar. De problemen, waartoe de verhouding uitlener-arbeidskracht aanleiding geven, doen zich dan uiteraard niet voor. Is er sprake van een „coöperatie van zich zelf uitlenende werknemers“, dan is óf de coöperatie als uitlener te beschouwen, in welk geval het wetsontwerp van toepassing is, óf de coöperatie niet als uitlener aan te merken, in welk geval de werknemers *zelf* overeenkomsten sluiten met de ondernemers, aan wie zij hun diensten aanbieden, zodat er dan in het geheel geen sprake is van uitlening.

De vele leden, die vragen of het geen aanbeveling zou verdienen vóór het afkondigen van een verbod om zonder vergunning arbeidskrachten ter beschikking te stellen, of vóór het opleggen van een meldingsplicht, overleg te plegen met het georganiseerde bedrijfsleven, wil de ondergetekende antwoorden, dat hij voornemens is om, tenzij zulks in verband met te betrachten spoed niet mogelijk zou zijn, de Stichting van de Arbeid in de gelegenheid te stellen ter zake te adviseren.

Artikelen

Artikel 4, derde lid. Naar aanleiding van de vraag, of de hier genoemde termijn van een maand niet wat lang is, wil hij gaarne toezeggen dat ernaar gestreefd zal worden, zoveel mogelijk een beslissing op een vergunningsaanvraag binnen een kortere termijn te nemen. Bedacht moet echter worden, dat alvorens een verantwoorde beslissing op dergelijke aanvragen genomen kan worden, vaak veel naspeuringen en uitgebreide onderzoeken, welke uiteraard tijd vragen, nodig kunnen zijn.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

G. M. J. VELDKAMP.